

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
НАУКИ, ОСВІТИ ТА СУСПІЛЬСТВА В XXI СТОЛІТТІ**

**PROBLEMS AND PROSPECTS DEVELOPMENT OF SCIENCE,
EDUCATION AND SOCIETY IN THE XXI CENTURY**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**23 вересня 2021 р.
September 23, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
РОЗВИТКУ НАУКИ, ОСВІТИ ТА
СУСПІЛЬСТВА В XXI СТОЛІТТІ**

**PROBLEMS AND PROSPECTS
DEVELOPMENT OF SCIENCE, EDUCATION
AND SOCIETY IN THE XXI CENTURY**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**23 вересня 2021 р.
September 23, 2021**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції
«Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в XXI столітті»**

**УДК 33
ББК 65**

Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в XXI столітті: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 23 вересня 2021 р.). Полтава: ЦФЕНД, 2021. 71 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку науки, освіти та суспільства в XXI столітті» з:

Відокремлений структурний підрозділ «Гуманітарно-педагогічний фаховий коледж Мукачівського державного університету»

ВСП ВоФК НУХТ

ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет»

Державна установа «Академія патрульної поліції»

Державний університет «Одеська політехніка»

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Донецький національний університет імені Василя Стуса

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Запорізький державний медичний університет

Запорізький національний університет

Інститут зрошуваного землеробства НААН

Інститут обдарованої дитини Національної академії педагогічних наук України

Інститут фізико-органічної хімії і вуглехімії ім. Л. М. Литвиненка НАН України

Ірпінський фаховий коледж економіки та права

Казахський національний медичний університет імені С. Д. Асфендиярова

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

КЗ «НВК «Криворізька спеціалізована школа I – III ступенів

Київський національний університет технологій та дизайну

Львівський національний університет імені Івана Франка

Міжнародний класичний університет імені Пилипа Орлика

Національний авіаційний університет

Національний медичний університет ім. О. О. Богомольця

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

Національний університет «Запорізька політехніка»

Національний університет «Одеська політехніка»

Національний університет водного господарства і природокористування

Національний університет імені М. П. Драгоманова

Національний університет фізичного виховання і спорту України

Одеська національна академія харчових технологій

Одеський національний морський університет

Університет Марії Кюрі-Склодовської

Фаховий коледж Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

ХНУ ім. В. Н. Каразіна

Центральноукраїнський педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Черкаський інститут пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля НУЦЗ України

Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича

У збірнику тез доповідей висвітлюються результати наукових досліджень з актуальних питань науки, освіти та суспільства.

Тематика конференції охоплює актуальні проблеми: педагогічних наук; філологічних наук; економічних наук; юридичних наук; психологічних наук; медичних наук; біологічних наук; хімічних наук; сільськогосподарських наук; ветеринарних наук; технічних наук; історичних наук; географічних наук; соціологічних наук; політичних наук; фізичного виховання та спорту.

Видання розраховане на науковців, викладачів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів, аспірантів, докторантів, працівників державного сектору економіки та суб'єктів підприємницької діяльності.

**ЦЕНТР
ФІНАНСОВО-
ЕКОНОМІЧНИХ
НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ**

© Автори тез, 2021

© Центр фінансово-економічних наукових досліджень, 2021

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>

**ЗМІСТ
CONTENTS**

СЕКЦІЯ 1. ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ SECTION 1. PEDAGOGICAL SCIENCES	7
<i>Андрєєва О. Ю.</i> ЭКСКУРСИЯ КАК ВИД ВНЕАУДИТОРНОЙ РАБОТЫ.....	7
<i>Комашко Л. А.</i> ПІДПРИЄМНИЦЬКА ОСВІТА – БАЗОВЕ ПОНЯТТЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОБДАРОВАНИХ СТАРШОКЛАСНИКІВ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	8
<i>Золотухіна А. В.</i> СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	10
<i>Мельник О. М.</i> ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	11
<i>Пелипенко М. М., Ножко І. О., Лагно Д. В.</i> ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ЯК АСПЕКТ ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	12
<i>Мадані М. М., Гаркович О. Л.</i> ВИКОРИСТАННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ДИСЦИПЛІН ЕКОЛОГІЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ	14
<i>Пелипенко М. М., Ножко І. О., Лагно Д. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ ЗВО ДСНС УКРАЇНИ.....	15
<i>Романюк Є. О., Гараніна О. О., Редько Я. В.</i> ДЕЯКІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ	17
СЕКЦІЯ 2. ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 2. PHILOLOGICAL SCIENCES	19
<i>Мельник Г. В.</i> KRÓTKI ZARYS KSZTAŁTOWANIA SIĘ POLSKIEJ TERMINOLOGII MATEMATYCZNEJ	19
<i>Мельник Г. В.</i> WPŁYW DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEGO TOWARZYSTWA IM. SZEWCZENKI NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ UKRAIŃSKIEJ TERMINOLOGII MATEMATYCZNEJ	20
<i>Шипович М. В.</i> СЕМАНТИЧНІ ФУНКЦІЇ ВІДМІНКІВ ІМЕННИКА В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	22

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ SECTION 3. ECONOMIC SCIENCES	24
<i>Никончук В. М.</i> ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	24
<i>Марич М. Г., Марич А. В.</i> ІННОВАЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ РИТЕЙЛУ В БАНКІВСЬКОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ.....	25
<i>Касімова Т. О.</i> АНТИКРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ СТРАХОВОЮ КОМПАНІЄЮ	27
<i>Наумова М. А.</i> РЕГІОНАЛЬНА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	28
<i>Малтиз В. В.</i> ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19	30
<i>Третьяк М. М.</i> ФОРМУВАННЯ ДЕТЕРМІНАНТІВ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ	31
<i>Шиманська Д. О.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БЕНЧМАРКІНГУ ЯК МЕТОДУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ КОМПАНІЇ.....	32
<i>Торяник Ж. І., Лугарь Є. В., Чечеринда С. С.</i> УПРАВЛІННЯ ДОБРОБУТОМ СПІВРОБІТНИКІВ В УМОВАХ ЗМІН	33
СЕКЦІЯ 4. ЮРИДИЧНІ НАУКИ SECTION 4. LEGAL SCIENCES	35
<i>Карпенко Р. В.</i> ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ АГРАРНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	35
СЕКЦІЯ 5. ХІМІЧНІ НАУКИ SECTION 5. CHEMICAL SCIENCES	36
<i>Бохан Ю., Будникова С.</i> ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ЯКОСТІ ШАМПУНІВ ДЛЯ ВОЛОС НА ТОРГІВЕЛЬНОМУ РИНКУ КОСМЕТИЧНИХ ТОВАРІВ КІРОВОГРАДЩИНИ.....	36
СЕКЦІЯ 6. ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 6. PSYCHOLOGICAL SCIENCES	39
<i>Євдокимова Н. О., Тимців М. М.</i> СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСІДЖЕННЯ ПРАВОСВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ	39

СЕКЦІЯ 7. МЕДИЧНІ НАУКИ SECTION 7. MEDICAL SCIENCES	41
<i>Шолаков М. Ж., Маукенова А. А.</i> УПРАВЛЕНИЕ ПРОЕКТАМИ В УСЛОВИЯХ НЕОПРЕДЕЛЕННОСТИ И РИСКА	41
СЕКЦІЯ 8. БІОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 8. BIOLOGICAL SCIENCES	43
<i>Борецька І. Ю., Джура Н. М., Романюк О. І.</i> ВПЛИВ НАФТОВОГО ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТУ НА РОСТОВІ ПОКАЗНИКИ І ВМІСТ ФОТОСИНТЕТИЧНИХ ПІГМЕНТІВ AVENA SATIVA L.	43
<i>Вовк Н. Г.</i> ВОДА – ЦЕ НАШЕ ЗДОРОВ'Я.....	45
СЕКЦІЯ 9. СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ SECTION 9. AGRICULTURAL SCIENCES	47
<i>Косенко Н. П.</i> НАСІННЄВА ПРОДУКТИВНІСТЬ МОРКВИ СТОЛОВОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД УМОВ ВИРОЩУВАННЯ РОСЛИН ЗА КРАПЛИННОГО ЗРОШЕННЯ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ	47
СЕКЦІЯ 10. ВЕТЕРИНАРНІ НАУКИ SECTION 10. VETERINARY SCIENCES	48
<i>Аліфонова К. В.</i> РОЛЬ КОМАХ У ПРОЦЕСІ ПОШИРЕННЯ МІКОБАКТЕРІЙ	48
СЕКЦІЯ 11. ТЕХНІЧНІ НАУКИ SECTION 11. TECHNICAL SCIENCES	50
<i>Максимець О. Б.</i> ЗБАГАЧЕННЯ БОРОШНЯНИХ КОНДИТЕРСЬКИХ НАПІВФАБРИКАТІВ ВІТАМІННИМ ТА МІНЕРАЛЬНИМ СКЛАДОМ	50
<i>Хапченко О. В.</i> РОЗШИРЕННЯ ФУНКЦІЙ СУЧАСНИХ АУДІО-НАВІГАЦІЙНИХ ТИФЛОТЕХНІЧНИХ РІШЕНЬ	51
<i>Мельниченко П. І., Олійник Я. О.</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАХИСТУ ВЕБ-СИСТЕМ.....	53
<i>Павлюс С. Г., Шкрабець Ф. П., Красовський П. Ю.</i> РЕАКТИВНА ПОТУЖНІСТЬ В СПОЖИВАЧАХ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ.....	54
<i>Ковальчук М. О., Овчарук В. Є.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ВЕБ-САЙТУ НА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В СФЕРІ ТОРГІВЛІ.....	55

<i>Шибасєв Д. С., Шибасєва Н. О.</i> АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ РОЗПОДІЛУ ПОТОКІВ ДІАГНОСТИЧНИХ ДАНИХ В СКЛАДНИХ ТЕХНІЧНИХ СИСТЕМАХ	57
СЕКЦІЯ 12. ІСТОРИЧНІ НАУКИ SECTION 12. HISTORICAL SCIENCES	58
<i>Конончук Ю. В.</i> ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЛІТЕРАТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АФРОАМЕРИКАНЦІВ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД (20-30 РОКИ ХХ СТ.)	58
<i>Соколова Н. Д.</i> ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В 50-Х РР. ХХ СТ.	59
СЕКЦІЯ 13. ГЕОГРАФІЧНІ НАУКИ SECTION 13. GEOGRAPHICAL SCIENCES	61
<i>Пасевич Ю. В., Савченко І. А.</i> БЕЗПЕКА ЯК ЧИННИК МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ (НА ПРИКЛАДІ ТУРЕЧЧИНИ)	61
СЕКЦІЯ 14. СОЦІОЛОГІЧНІ НАУКИ SECTION 14. SOCIOLOGICAL SCIENCES	63
<i>Шрагіна Л. І., Меєрович М. І.</i> ТЕОРІЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ РОНАЛЬДА ІНГЛЕГАРТА В КОНТЕКСТІ ТЕОРІЇ РОЗВИТКУ ШТУЧНИХ СИСТЕМ.....	63
СЕКЦІЯ 15. ПОЛІТИЧНІ НАУКИ SECTION 15. POLITICAL SCIENCE	65
<i>Ковальчук І. В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОЛІТИЧНОЇ І ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	65
СЕКЦІЯ 16. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ТА СПОРТ SECTION 16. PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS	67
<i>Бишевец Н. Г., Гончарова Н. М., Родіоненко М. В.</i> СТРУКТУРА СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	67
<i>Кубатко А. І.</i> ЕФЕКТИВНІСТЬ ВПЛИВУ ЗАНЯТЬ З ВИКОРИСТАННЯМ ФІТНЕС ОБЛАДНАННЯ НА ФІЗИЧНУ ПІДГОТОВКУ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	69
<i>Заїкін А. В., Жигульова Е. О.</i> ПРИНЦИПИ РОБОТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ З ІНВАЛІДАМИ.....	70

роман «Не без сміху» (Not Without Laughter). Мабуть, його найвідомішим віршем є «Негр говорить про річки» («The Negro Speaks of Rivers»), який він написав ще підлітком. Його єдиним загальноновизнаним персонажем є Джессі Б. Сімпл (Jesse B. Simple), простий, прагматичний «Гарлеміт» (житель Гарлема), комедійні спостереження якого з'явилися в колонках Л. Х'юза для «Чикаго Дефендер» та «Нью-Йорк Пост». «Сімпл говорить своїм розумом» (Simple Speaks His Mind) (1950) – збірка простих історій, присвячена названому персонажу, опублікована у формі книги. До своєї смерті в 1967 р. Л. Х'юз видав дев'ять томів поезії, вісім книг оповідань, два романи та низку п'єс, дитячих книг та перекладів [4].

Ще однією помітною письменницею епохи Гарлемського Ренесансу є Зора Ніл Херстон (Zora Neale Hurston), автор класичного роману «Їхні очі бачили Бога» (Their Eyes Were Watching God) (1937). Хоча З. Херстон написала 14 книг, які тематично варіювались від антропології до коротких оповідань та художньої літератури, її твори доволі довго залишались невідомими та недослідженими. Її роботи були відкриті заново в 1970-х роках завдяки статті Еліс Уолкер (Alice Walker) 1975 року «У пошуках Зори Ніл Херстон». На думку Е. Уокер літераторка З. Херстон стала зразком та орієнтиром для жінок-афроамериканок нової епохи [5].

Висновок. Гарлемське Відродження стало переломним моментом для афроамериканської літератури. До цього часу книги афроамериканців в основному читали інші темношкірі люди. Однак з епохою Відродження афроамериканська література, а також образотворче мистецтво та темношкірі артисти почали інтегруватися у загальноамериканську культуру. Вхідження культурних напрацювань сегрегованої спільноти до масової культури того часу стало знаковою позитивною передумовою подальших суспільних перетворень.

Список літератури

1. Hutchinson, George. «Harlem Renaissance». Encyclopedia Britannica, 17 Mar. 2021. URL: <https://www.britannica.com/event/Harlem-Renaissance-American-literature-and-art>.
2. Римини Р. Краткая история США/Роберт В. Римини; пер. с англ. О. Алексаняна. М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2018. 480 с.
3. Moos, Dan (2005). Outside America: Race, Ethnicity, and the Role of the American West in National Belonging. University Press of New England. p. 53.
4. The Brownies' Book. The Tar Baby and the Tomahawk: Race and Ethnic Images in American Children's Literature, 1880 – 1939. Center for Digital Research in the Humanities (University of Nebraska–Lincoln) and Center for the Humanities (Washington University in St. Louis). Center for Digital Resources in the Humanities, University of Nebraska–Lincoln. Archived from the original on 2015-10-11. URL: <http://childlit.unl.edu/topics/edi.brownies.html>.
5. Britannica, The Editors of Encyclopaedia. «Zora Neale Hurston». Encyclopedia Britannica, 24 Jan. 2021. URL: <https://www.britannica.com/biography/Zora-Neale-Hurston>. Accessed 8 June 2021.

УДК 378.124

Соколова Н. Д.

к.і.н., доцент,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін,
Національний університет фізичного
виховання і спорту України

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ХАРКІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В 50-Х РР. ХХ СТ.

В 1953 р. спостерігаються кардинальні зміни в суспільно-політичному житті Радянського Союзу, пов'язані зі смертю диктатора Й. Сталіна. Розпочався процес реабілітації жертв сталінського режиму, поступово спостерігається лібералізація радянського суспільства.

Зміни зачепили і освітній процес у вищих навчальних закладах. Вища освіта стає безкоштовною та більш доступною. В 1958 р. в Харківському університеті відкрито вечірню форму навчання.

Однією із проблем системи вищої освіти в 50-х рр. XX ст. була корумпованість. Як згадує вихованка Харківського університету Н. Світлична, абітурієнти, які спромоглися скласти вступні іспити на «відмінно», не змогли вступити до вишу через пільговиків (сиріт, дітей інвалідів радянсько-німецької війни та праці та нащадків «блатних» батьків, які змогли домовитись або дали хабар. Для уникнення розголосу в суспільстві про недосконалість радянської системи, за наказом Міністра вищої освіти усі відмінники були зараховані у додаткову групу [3, с. 287 – 288].

В університеті переважала лекційна форма навчання. Відвідування лекцій обов'язкове, що впливало за підсумкову оцінку та стипендію. Як і в наш час рівень читання лекцій був різним. Окрім фахових дисциплін, студенти у великому обсязі вивчали навчальні дисципліни ідеологічного спрямування, а саме: історія комуністичної партії, діалектичний та історичний матеріалізм, політекономія, атеїзм. Викладання даних предметів велося російською мовою. Взагалі, в цей період спостерігається активна русифікація вишів. Більшість курсів викладалось російською мовою. Студенти також переважно спілкувались російською, навіть україномовні вихідці із сільської місцевості поступово переходили на іншу мову [3, с. 288].

В університеті зберігалась практика написання студентських наукових робіт. З 1958 р. з появою закону Верховної Ради СРСР «Про укріплення зв'язку школи із життям і про подальший розвиток народної освіти в СРСР» тематика студентських досліджень прив'язувалась до тематики кафедр, що обмежувало право здобувачів вищої освіти займатися цікавими для них питаннями, але давало можливість отримувати консультації висококваліфікованих спеціалістів [2, с. 29].

Практичні навички студенти отримували на педагогічній праці в середніх освітніх закладах, шефських групах та наукових експедиціях. В стінах університету діяли студентські наукові товариства, які постійно проводили наукові конференції, здебільшого присвячені річницям певних подій. В 50-х рр. XX ст. в Харківському університеті діяло 69 наукових гуртків, які об'єднували 1500 членів [2, с. 26].

Через відсутність достатньої кількості практичних занять, в Харківському університеті встановилась практика запрошувати кращих студентів додому до викладачів, де і обговорювались теми наукових робіт, результати експериментів [1, с. 6].

В 50-х рр. XX ст. в Харківському університеті зібралась ціла плеяда талановитих науковців та педагогів – фізики: І. Лівшиць, А. Азбель, М. Каганов, історики – Б. Шрамко, К. Гриневич, Ю. Кондуфор та ін.

Зберігалась радянська традиція залучення студентів до сільськогосподарських робіт під час освітнього процесу. Двічі на рік по півтори місяці студенти допомагали колгоспникам збирати врожай [3, с. 288].

Освітній процес передбачав участь студентської молоді в різних гуртках: спортивних та творчих. Так, в 1948 р. в Харківському університеті діяло 7 гуртків самодіяльної творчості, членами яких були 150 студентів. В 1954 р. кількість учасників гуртків зросла до 1200 осіб, які постійно демонстрували свою майстерність у підшефних установах та на міських конкурсах самодіяльних колективів, де займали призові місця [4, с. 455].

Отже, в 50-х рр. XX ст. не зважаючи на домінування лекційної форми навчання, ідеологічне виховання та залучення студентів до сільськогосподарських робіт у навчальний період, в Харківському університеті поживляється наукове життя за рахунок активної діяльності наукових товариств. У виші в даний період викладає плеяда талановитих вчених, які створили власні наукові школи.

Список літератури

1. Ермолаев А. М. Мои университетские учителя. Ч. 4. Харьков: ХНУ имени В. Н. Каразина, 2008. 52 с.
2. Парфиненко А.Ю., Посохов С.И. Страницы истории студенческой науки в Харьковском университете. Харьков, 2002. 116 с.
3. Світлична Н. (1953 – 1958). *Сучасність*. 1983. Ч. 1-2 (261-262). С. 287 – 292.
4. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / В. С. Бакіров та ін. Харків: Фоліо, 2004. С. 750 с.